

Sju dagar av choklad

Mårten Bäck hade en gång börjat helga varje veckodag åt dess egen alldeles speciella chokladsmak. I denna uppfattning och indelning av veckodagarna kan vi säga att han är en själslig kusin till designern bakom Week socks, en vardaglig strumpa som går att inhandla hos bland annat Jula, ja kanske även XXL eller andra sportaffärer. Som ägare till en uppsättning Week socks med namn i olika kulörer som Monday, Tuesday, ja ni vet, så har författaren till dessa rader en viss om än undrande förståelse för Mårtens vilja att ännu mer än nödvändigt ge varje veckodag en särskild smak.

Att färglägga eller att som vår käre kriminalkommissarie smaksätta de ständigt återkommande veckodagarna kan vara ett tecken på ett behov av att hålla ordning på var man egentligen befinner sig rent astronomiskt, dvs i den större almanacka eller kalender uti vilken dagarna ständigt byter plats med de nätter som antingen föregår eller följer på desamma. För vissa kan ett sådant behov av sensoriskt berika eller konkretisera veckodagarna vara ett så kallat mnemotekniskt knep att slippa stå där som ett fån och klia sig i huvudet när frågan ibland kommer om det är tisdag eller onsdag eller onsdag eller torsdag. Ty om man vid sådana tillfällen står där rådlös, så lär man tveklöst snart bli betraktad som något mindre orienterad i tid och rum, åtminstone i tid. Risken finns rentav att man vid sådana tillfällen av amnesi enbart framstår som en gaggig gammal gubbe eller gumma beroende på vilket kön man råkar tillhöra - oavsett om könet skulle spela någon större roll i sådana fall.

Nu var emellertid Mårten Bäckes uppfattning och indelning av chokladsmaker inte av den arten att den skulle falla under kategorin kulturellt finsmakeri. Nej, hans val av chokladsmaker höll sig samt och synnerligen endast till ett enda fabrikat: Marabou. Vi vet av våra tidigare bekantskap med honom att en vanlig slät, om vi så får säga, Marabou mjölkchoklad fanns tillstädes i innerfickan på hans lammullsrock den första dag han beträdde Törebodas stekheta gator. Att det dessutom var en onsdag är logiskt och symtomatiskt om vi en stund reflekterar över Mårten Bäckes sätt att tänka, det vill säga uppfatta världen, vilket ju enligt astrologins i jämförelse med psykologin helt överlägsna personlighetsteori betyder ”enkelsparighet på gränsen till enfald”.

I Mårten Bäckes solklara - om än simplistiska - filosofi är Onsdagen den absolut mest basala dagen, då den ju i hans världsordning befinner sig längst ner i en cirkel, eller ring, där Söndagen således tillsammans med Lördagen befinner sig på toppen. Nu är det i och för sig inte särskilt märkligt att en person har en ring- eller cirkelformad föreställning om veckan. Detta fenomen har till och med utretts av Elise Lindberg, tidigare forskare vid Psykologiska institutionen, Stockholms

Universitet. Hon kom i sin avhandling fram till att både året och veckan hos de flesta försökspersonerna uppfattas som cirkel- eller ovalformade. Men Mårten Bäck hade och kanske fortfarande har en ännu mycket mer konkret bild av dessa ringar, åtminstone veckoringen, där helgen helgas med två släta diamanter i zenit, om vi så får säga. Det är då förstås givet och ingenting att förvånas över att Söndagen också har smaken av den choklad som Bäck finner högst på sin läckerlista: nämligen Marabous vita choklad. Således kan vi dra slutsatsen att Marabous vita respektive släta varianter utgör motpoler i det Bäckska kalendariska universumet.

Hur ser då resten av den Mårtens vecka ut och hur smakar den? Jo, en ovanligt modstulen och händelsefattig måndag när han var på väg till kommissariekursen på Polishögskolan i Ulriksdal från sitt hyresrum på Åkervägen 4 hos Lindbergs fyra trappor upp kände vår man att någonting absolut måste göras åt en annalkande dysfori. På grund av allmän senfärdighet och glömskhet hade han inte förnyat bullförrådet i sin egen privata brödlåda, vilket gjorde att han tyvärr fått hålla tillgodo med tre gårdagstorra kanelbullar och ett ovanligt flarnigt och hopsjunket wienerbröd att doppa i morgontéet.

- Någonting måste göras! Tänkte Mårten.

Sagt och gjort svängde han sjuttio meter från sin bostad in på parkeringen till Helenelunds centrum. Det var strax efter öppningstid och 15 minuter innan lektionen hos Pekka Lauritssons eminenta kommissarielektion skulle ta sin början. Men vad bry sig om viktiga lektioner när det gäller att hålla humöret uppe? Så snabbt som det nu är möjligt för vår man hann han både besluta sig för att inköpa samt noggrant utvälja vilken sorts Marabou mjölkchoklad som skulle göra hans dag. Han valde förstås mintsmaken.

- Den här gör nog susen, tänkte Mårten, halvhögt.

Sedan den dagen har måndagen varje vecka helgats med inte en, inte två, nej minst tre Marabou med mintsmaak. Den allra första chokladkakan av denna sort inmundigades under rasten kl 9:45 tillsammans med en kopp hyfsat fräscht kaffe i cafeterian på Polishögskolan, tillräckligt nära lektionssalen för att vår kommissarie ej skulle behöva tappa mer än ett fåtal svett droppar på väg fram och tillbaka. Chokladkakan intogs rad efter rad med en liten slurp kaffe emellan var och en av dessa rektangulära godbitar. Mårten lade var och en av dem mot sin gom och lät dem självmälta innan de halkade ner i matstrupen. Nu njöt han i fulla muggar.

När han återkom till lektionssalen satt övriga kursdeltagare ivrigt granskande en bild som Pekka Lauritsson råkat lämna kvar på skärmen och som nu tack vare ett par kommissariers vetgirighet och tilltagsenhet nu projicerades på vita duken. Lauritsson såg mycket stolt och glad ut när han inträdde i rummet i släptåg med den mätte och nöjde Mårten.

- Vilka ambitiösa kommissarier! tänkte lektor Lauritson när han såg hur deltagarna ivrigt plitande i sina A4-block skrev av det som visades på duken.

Emellertid hade det som visades på duken vid närmare betraktande - från både Lauritssons och Bäcks sida - inte någon minsta anknytning till socialpsykologi, ledarskap eller organisationsutveckling. Nej, där kunde man endast läsa sig till ett par illustrerade kakrecept, som kursledaren dessförinnan uppenbarligen laddat ner från en av nätets mer frekventerade hemsidor.

- Så var det med de ambitionerna, tänkte Lauritsson med en knappt hörbar suck. Inte särskilt förvånad, men nu än mer illusionsfri än förr. Vilket inte säger lite.

Bäck å sin sida funderade dock en sekund på om inte han också skulle förse sig med ett recept på Madeleinekakor. Men han fann sig snabbt, ty varför lägga ner sådan möda på kakbak när det enkelt går att både köpa och inmundiga inte bara Madeleinekakor utan världens alla tänkbara kakor och bakelser på konditori Balders i Sollentuna Centrum. Detta läckergommarnas mecka hade förstås Mårten upptäckt långt innan den månadslånga kommissariekursen skulle ta sin början. Ja, det hade skett redan lördagen före kursstart för att fira påskriften av hyreskontraktet hos Lindbergs på Åkervägen 4. Därmed är vi helt på det klara med att samtliga måndagar alltsedan dess har minst tre Marabou i sitt sköte för vår kära kommissarie.

Ordet fredagsmys har för Mårten Bäck en helt annan klang än för Sveriges alla barnfamiljer. Inköpet av allehanda godsaker sker visserligen även för honom i en sakral känsla av något som närmast går att likna vid mohammedanernas dyrkan av månguden Allah eller som hos våra kristna kanske kan liknas vid tagandet av nattvarden - något heligt med andra ord. Som varande protestant, om än mindre troende, är det därför inte konstigt att varje fredag helgas med ett antal storkakor Marabou Schweitzernöt, varken mer eller mindre.

Då vi ju vet att dessa veckoslut, dvs vardagsveckoslut, för Bäcks del i mycken ringa utsträckning ägnas åt arbete, så börjar hans fredagsmys redan vid 11-tiden. Då tar han sin första Marabou Schweitzernöt i sin vänstra näve, öppnar sakta och vördsamt upp chokladpappret, slickar sig om munnen och tar inte bara en rad, utan två i ett mjukt grepp och för andäktigt hela denna kaka till

munnen, blundar och njuter i fulla drag när han ytterst långsamt biter åt sig en redig tugga. Det tar ofta en god stund innan den smälter, eftersom han alltid låter chokladkakorna ligga i kylen några timmar. Därigenom uppstår det tillsammans med en smutt kaffe en förhöjd gourmetisk upplevelse, när den kalla chokladkakan förenar sig med det heta kaffet och därefter slinker ner i vår kommissaries alltmer vidgade magsäck.

- En närmast översinnlig njutning, tänker Mårten för varje tugga.

Bakåtlutad i sin kontorsstol förflyter de närmaste timmarna i en sakral tystnad endast avbruten av Bäcks smackande och kaffesörplande. Framåt tvåtiden är det oftast dags för Bäck att lämna kontoret - han har ju som alla förstår en mängd kompenstationstimmar att inhämta alltsedan kommissariekursen.

- Tisdagens Marabou chokladkaka med citronsmak och torsdagens Helnöt går inte heller av för hackor, tänkte Mårten Bäck en dag, helt utan anledning medan han tuggade på en tvåradars vanlig slät Marabou mjölkchoklad, dvs klassikern bland ljusa chokladkakor.

Varför han valt citronsmakschoklad till tisdagarna visste han egentligen inte. Och så var det med många beslut som vår käre kommissarie träffade nuförtiden. Så var det också då, den gången i en svunnen dåtid när han bestämde sig för att gå den avslutande kommissariekursen, den anhalt i hans karriär som äntligen kanske skulle lyfta honom till samma nivå som övriga kommissarier i Uppsala polisdistrikt. Ja, inte bara till samma nivå, utan in i just denna krets av maktarrogans och onåbarhet. I nivå med den ouppnåeliga status som väl annars bara koryfärer av Påve Benedictus eller Fransiskus kan befinna sig - The untouchables. Som kommissariegruppen i Uppsala polisdistrikt skulle hetat om den vore ett popband med ambitioner att bli nästa års pojkband.

Läsaren av dessa rader undrar förstås hur Bäck med sitt brinnande ointresse för polisarbete, sitt nit när det gäller att lägga ner så lite polisarbete som möjligt och sitt omätliga behov av Marabou mjölkchoklad kunnat gå så långt inom polisorganisationen i en så pass stor stad som Uppsala. Men vi ska inte i detta nu betunga läsaren med sådana grubblerier. Det är inte författarens främsta uppgift att sätta griller i huvudet på folk.

Nej, det återstår ju i stället nu att berätta om den verkliga anledningen till att choklad med citronsmak kom, sågs och segrade i kampen mellan Marabous chokladsorter om att hamna på Tisdagens plats. Anledningen var mycket enkel. En dag när Mårten Bäck sin vana trogen en

morgon var på väg till en av Sirius A-lagsträningar blev han av den c:a en kilometer långa promenaden så trött och andfådd att hans kropp skrek efter kolhydrater och hans hjärna var så uttömd på energi att han bara ville lägga sig ner och sova.

Då såg han trots sin dimmiga blick i fjärran något som liknade en hägring. En kiosk med en stor Marabouskylt. Den befann sig i änden av en obebyggd tomt dit solens strålar nu letade sig fram över det glesa gräs som stack upp här och där mellan grusplättar och asfaltskockor som något anläggningsföretag dumpat på denna gudsförgätta plats. Sådana platser är det gott om överallt i utkanterna av både mellanstora och mindre stora städer. Där kan tidigare ha stått en läktare, ett omklädningsrum för hemma- respektive bortalag och ett Gunnebstängsel, men i takt med byggande av moderna inomhushallar med av Svenska Fotbollförbundet godkända faciliteter är dessa platser just så gudsförgätta att ingen någonsin skulle komma på tanken att frekventera dem.

Men av någon anledning fick Mårten Bäck för sig att han ovillkorligen måste masa sig fram mellan skräp och grästuvor till den hägrande kiosken med dess Marabouskylt. När han var några tiotal meter från densamma märkte han förstås att han blivit ordentligt dragen vid näsan.

- Hur kunde jag vara så dum? Tänkte han helhögt.

Från den uppenbart nerlagda kiosken hördes nu ett hasande och ljud och strax uppenbarade sig den person som uppehållit sig där. Det var en magerlagd, illa klädd man i 50-60-årsåldern. De kritstrecksrandida byxorna hölls uppe med en alltför smal livrem, T-shirten var visserligen vit men med bruna fläckar och kavajen hade sett bättre dar.

- Köpa? Var det enda mannen fick fram på någon sorts svenska.
- Jaha, kiosken är öppen! Jag skulle ha en mjölkchoklad, fick Mårten fram.
- Har bara citteronsmack, kom det från mannen.
- Okej då, sa Bäck.

Mannen svängde nu snabbt runt hörnet, in i den sk kiosken och öppnade ett stort kylskåp och rev upp sidan på en stor kartong med Marabou citronsmak. När han kom tillbaka till Bäck tecknade han med båda händerna att för 10 kronor var kakan till salu. Mårten grävde i fickan och hittade där två femkronors slantar, han förstod att kort var inte att tänka på.

När mannen såg att Mårten hade en polisuniform under lammullsrocken bugade han sig, gav kommissarien sin efterlängtrade chokladkaka och med ett nervöst leende sa han:

- Tack! Det var sista. Lägga ner.
- Ja, jag förstår, svarade Bäck, vilket han ju näppeligen gjorde.

Glad i hågen vandrade nu Mårten tillbaka i riktning mot mer civiliserade trakter, med Marabou Citronsmak i munnen. Mannen i den sk kiosken gick tillbaka till sitt stulna mellanlager av choklad, som han av mer avancerade kumpaner fått i uppdrag att vakta. Huruvida ligan hade sitt ursprung i Kosovo eller Litauen förtäljer inte historien. Inte heller vet vi varför man valt en nerlagd kiosk inte långt från Sirius träningsplan till ett lämpligt ställe som mellanlager för allehanda sötsaker för vidare befordran till livsmedelsbutiker med namn som Netto, Kista Grossen o dyl. Frågan var bra hur mannen i den sk kiosken skulle förklara för sin överordnade att en av kartongerna var uppriven och att det uppenbarligen saknades en chokladkaka.